

**Програма
за противодействие
на злоупотребата с деца**

**Донорска програма за предотвратяване на
сексуалната злоупотреба и сексуалната
експлоатация над деца**

***Какво представлява
програмата?***

Защо съществува тази програма?

В отговор на все по-големия обем данни за пагубния ефект на сексуалната злоупотреба и експлоатация върху децата по света, през 1998 г. членове на настояществото на Фондация "Оук" създадоха програма за безвъзмездно финансиране на инициативи в подкрепа на деца, преживели сексуална злоупотреба или експлоатация или силно застрашени да станат жертва на такива актове.

Какви промени искаме да постигнем в името на децата?

Целта ни е да подобрим средата, в която живеят децата, за да растат в атмосфера на безопасност и сигурност, без сексуална злоупотреба и експлоатация и свързания с тях трафик.

Къде се отпускат средства по програмата?

Източна Африка: 1) Етиопия; 2) Уганда, Танзания и регионални програми

Източна Европа: 1) България; 2) Латвия и регионални програми

Швейцария: предимно във френската част

Възможно е да се окаже подкрепа на неправителствени организации (НПО) в някои други държави, които разработват нови по рода си проекти и прилагат принципите, залегнали в програмата. Такива организации се подбират в рамките на програмата.

На международни НПО и участници в гражданско общество в глобален мащаб с доказани познания и опит ще се оказва подкрепа за работа в области, в които местни НПО не могат да развият дейност.

Кои са основните цели на програмата за следващите пет години?

За периода 2006-2010 г. бяха разработени стратегически насоки, които потвърждават подкрепата на "Оук" в държави с особен приоритет за осъществяването на програми за превенция, закрила, възстановяване и застъпничество, както и подкрепата за международни или регионални организации на гражданското общество. Потвърждава се и необходимостта да се насърчава разширяването на познанията, което да става съвместно с партньорите на фондацията и чрез тях.

А Основни стратегически насоки за отпускането на средства

1. Осигуряване на услуги за превенция и възстановяване, достъпни за всички деца в семействата и общностите, с цел намаляване броя на случаите на сексуална злоупотреба и експлоатация на деца. Желателно е действията в рамките на гражданското общество да са обвързани с услугите, предоставяни от държавните институции – по този начин се изграждат интегрирани и мулти-дисциплинирани системи за закрила (пъзел от услуги).
2. Осигуряване на услуги в областта на сексуалната злоупотреба и експлоатация, предназначени за деца, отделени от общността, например деца в извънредни ситуации или настанени в домове, както и работещи деца (особено като домашна прислуга).
3. Включване на въпросите за сексуалната злоупотреба и експлоатация на деца в дневния ред на политиката в държавите и регионите с особен приоритет. Във връзка с това може да бъдат подкрепени международни инициативи за застъпничество.
4. Натрупване на опит и знания, които да помогнат на общността и специалистите да изградят формални и неформални механизми и системи за закрила на детето. Това включва достъп до специализирана информация за сексуалната злоупотреба и експлоатация.
5. На партньори на местно ниво, които показват подчертан новаторски дух, може да се

окаже подкрепа за обучение на други организации, за повторна реализация на части от проекти или за установяване на сътрудничество за разширяване на обхвата и засилване на влиянието.

Б Повишаване на знанията и действия

В хода на разработване на стратегическите насоки се очерта необходимостта да се подкрепи повишаването на знанията и уменията за по-висока ефективност на програмите и за засилване на ефекта от застъпничеството. Във връзка с това в рамките на програмата може да се възложи изготвянето на информационни материали и публикации:

- 1) за извличане на знания от собствения портфейл, които да се предоставят на други организации
- 2) като предпоставка за нови действия
- 3) за проучване на области, по които не са предприемани действия по други програми.

В ход е специална инициатива за събиране на информация за области, в които действат програми за закрила на децата. Този "дневен ред за повишаване на познанието" е резултат от интензивни консултации с партньорите и има за цел да се отговори на следните въпроси:

1. Дали включването на гледната точка на детето в програмите за противодействие на сексуалната злоупотреба, експлоатацията и трафика води ли до промени в изпълнението на програмите или не?
2. От какво се ръководят извършителите на сексуална злоупотреба/експлоатация?
3. Какво е значението за ефекта от програмата на методи, основаващи се на засилването на устойчивостта?
4. Как механизмите за закрила в рамките на общността осигуряват закрилата на децата?
5. Какво прави децата податливи на сексуална злоупотреба/експлоатация и трафик?

За какви програми ще се отпускат средства?

Това са някои от областите, за които досега е предоставяно финансиране от "Оук": програми за изостряне на чувствителността и образователни програми, работа с медиите, работа в областта на закрилата на детето на ниво общност, горещи телефонни линии, осведоменост за сексуалната злоупотреба в интернет, кампании и инициативи за застъпничество, достъп до образование и неформални образователни курсове, програми за обучение на социални работници и специалисти, работа между представителите на дадена възрастова или социална група, програми за възстановяване и реинтеграция на жертви на злоупотреба и експлоатация, изследвания на принципа на действието. Освен това програмата подкрепя развитието на организациите и усъвършенстването на процесите на планиране и оценяване.

Нужно е да се повишава нивото на професионализъм както на национално, така и на местно ниво. Във връзка с това се финансират и програми за обучение и наставничество на професионалисти, чиято работа е от особено значение за закрилата на децата – социални работници, детски лекари, сестри, полицаи, адвокати, журналисти.

Програмата отчита това, че в определени ситуации децата са особено уязвими на сексуална злоупотреба и експлоатация, например при изолация в специализирани домове, при извънредни обстоятелства, в случаите на експлоатация на детския труд (като домашна прислуга), във виртуалното пространство, както и в случаите на деца с увреждания. За работа с такива деца "Оук" ще набележи многообещаващи нови инициативи на международно и местно ниво, с което ще подкрепи предприемането на нови мерки.

Областите, включени в описаната по-горе програма за повишаване на познанието, също оказват влияние върху подбора на проектите и частите от проекти, за които ще се отпускат средства по програмата през този период.

Основни принципи на програмата за противодействие на злоупотребата с деца

Партньорите, спонсорирани от "Оук":

- се вслушват в думите на децата и ги включват в процеса, когато това е целесъобразно
- прилагат Конвенцията на ООН за правата на детето
- залагат на силните страни и потенциала на децата, семействата и общностите
- са загрижени за безопасността на децата, докато те се обект на техните грижи
- взаимодействат си с отговорните лица/съответните институции/, които имат законово и морално задължение да закрилят децата, посредством застъпничество и/или изграждане на капацитет
- са загрижени за "детето като цяло" и не го отъждествяват единствено със злоупотребата или експлоатацията, на които е станало жертва
- са готови да се учат от опита си

Важна ли е за "Оук" съвместната работа на местно ниво?

Да, интегрираните всеобхватни действия за закрила на детето със съдействието на квалифицирани специалисти и загрижената общност са един от най-сигурните начини за гарантиране на закрилата на децата. За страните с особен приоритет Фондация "Оук" е набелязала области, в които може да се окаже подкрепа за съвместни действия на различни организации и институции, полагащи грижи за децата и семействата. Понастоящем се обсъжда насърчаването на този интегриран подход на работа на местно ниво и извличането на опит от такива инициативи.

Отдава ли "Оук" значение на съвместната работа на регионално и международно ниво?

Да, в рамките на програмата ще се търсят възможности за засилване на координираната регионална и международна политика и практика в области, съответстващи на обхвата на програмата. За тази цел ще се оказва подкрепа на групи организации, които си сътрудничат за усъвършенстване на програмите и на държавната политика.

Публикуват ли се материали по програмата?

В общата рамка за повишаване на знанията, потвърдена от стратегическите насоки, е възможно да се възложи изготвянето на информационни материали и публикации с оглед на по-нататъшното развитие на програмите и политиките.

Стратегическа цел на програмата за противодействие на злоупотребата с деца

"До 2010 г. програмата на "Оук" за противодействие на злоупотребата с деца ще се стреми да стане център на мрежа от НПО, дарители и други заинтересовани лица, която ще допринася за увеличаване на знанията и новаторските подходи с цел по-ефективно противодействие на сексуалната злоупотреба и експлоатация на деца и оказване помощ на жертвите в процеса на тяхното възстановяване."